

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Університет «Одлар Юрду» (Азербайджан)
Університет Північ (Хорватія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Національний інститут стратегічних досліджень
Одеський національний економічний університет
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Головне управління Державної казначейської служби України у Полтавській області

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 жовтня 2021 р.

Полтава
2021

Слід відзначити недостатньо високу якість послуг зі страхування туристичних ризиків українськими страховими компаніями. Так, для прикладу, у страхувальників можуть виникнути технічні проблеми зі зв'язком, внаслідок чого буде важко зв'язатися з асистуючою компанією у країні перебування. При цьому за отримання супутніх послуг встановлюється додаткова плата. Наприклад, страхування багажу діє тільки на час перевезення, а щоб застрахувати багаж на весь час поїздки, туристу доведеться придбати окремий поліс.

Отже, страхування туристичних ризиків є актуальним напрямом розвитку страхування в умовах епідемічної небезпеки. При цьому існує ряд проблем при страхуванні туристичних ризиків, зокрема, низька страхова культура населення, технічні та побутові проблеми в країні перебування (відсутність телефонного зв'язку з асистуючою компанією, при оплаті медичних послуг готівкою тощо), надання некваліфікованої медичної допомоги на місці та інші, що перешкоджають розвитку страхування в туризмі.

Література

1. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.10.2021).

2. Страхування: практикум: навч. посіб. / за ред. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 607 с.

УДК 338.1

Вовченко Оксана Сергіївна,

кандидат економічних наук, старший викладач

Таранець Богдан Владиславович, Белкіна Марія Олександрівна,

студенти

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Україна)

РИНКИ КАПІТАЛУ ТА ТОВАРНІ РИНКИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Розвинутий фінансовий сектор є основною умовою для зростання економіки будь-якої країни. Один із основних елементів повноцінного фінансового сектору – розвинутий ринок капіталу, тобто, такий:

- на якому можна залучити фінансування за допомогою різних інструментів, і вартість фінансування є прийнятною;
- де інвестори отримують достатню інформацію для прийняття зважених рішень;
- який дозволяє учасникам ефективно управляти своїми ризиками;
- де транзакції відбуваються на конкурентних та прозорих умовах.

Щодо товарних ринків, то першочергового значення для їх розвитку в Україні набуває удосконалення діючих механізмів технічного регулювання (стандартизація) і ліцензування, державних закупівель, а також захисту інтелектуальної, майнової власності на основі врахування сучасної світової практики і конкурентного середовища.

Вищенаведені положення визначають істотну роль ринків капіталу та товарних ринків і важливість їхнього впливу на економічний розвиток країни. Розбудова ринків капіталу та товарних ринків, що повноцінно функціонують, є вкрай важливим та відповідальним завданням на сучасному етапі розвитку української економіки з огляду на важливість її інтегрування в європейську та світову економічну спільноту.

Проте, в Україні на даний час подальшому розвитку ринків капіталу та товарних ринків заважає існування цілого ряду невирішених проблем, таких як [1]:

- відсутність комплексного регулювання відносин, які виникають на ринках похідних цінних паперів та деривативів;
- неузгодженість та відсутність єдиних підходів щодо регулювання діяльності організаторів торгівлі;
- відсутність гарантій виконання деривативів, в тому числі загальноприйнятих в розвинених економіках концепцій остаточності розрахунків та ліквідаційного нетінгу;
- відсутність комплексного вирішення питань, пов'язаних із захистом прав власників облігацій, зокрема, відсутність передбачених на законодавчому рівні інституту зборів власників облігацій та колективного представника власників корпоративних облігацій, та визначення обставин, настання яких визнається дефолтом;
- невідповідність вітчизняного законодавства законодавству Європейського Союзу в частині регулювання професійної діяльності на ринках капіталу;
- блокування виходу на ринок нових вітчизняних товарів неконкурентними діями;
- неструктурованість державних матеріальних активів і загострення конфлікту інтересів при розподілі прав власності на них.

Першим кроком для побудови розвинутих ринків капіталу і товарних ринків України було підписання у новій редакції поряд із низкою законодавчих актів закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» [2] (попередня назва - Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок»), в якому комплексно врегульовуються питання функціонування ринків деривативних (похідних) фінансових інструментів, ринків капіталу та організованих товарних ринків, а також розбудови їхньої інфраструктури. Нові можливості, що відкриваються перед фінансовим ринком цим законодавчим актом, та інструменти їх реалізації (табл. 1) спрямовані на:

- ефективний розвиток ринків похідних цінних паперів та деривативів;
- розбудову біржової інфраструктури на основі уніфікованих підходів, що в свою чергу дозволить в майбутньому знизити ризики невиконання угод, отримати прозорі ціни на активи, які будуть допущені до торгів на організованих ринках, та репрезентативні біржові цінові індикатори, а отже сприятиме покращенню управління цінновими ризиками;
- розширення можливостей надання учасниками ринків капіталу більш широкого спектру фінансових послуг;
- підвищення ефективності та надійності функціонування ринків капіталу, розвиток ринку корпоративних облігацій та створення умов для забезпечення ефективного захисту прав власників корпоративних облігацій, облігацій внутрішніх місцевих позик,
- удосконалення процесу емісії цінних паперів та системи розкриття інформації на ринках капіталу з урахуванням вимог норм законодавства ЄС з метою підвищення захисту прав інвесторів та інших учасників ринків капіталу;
- сприяння збільшенню інвестиції в економіку України, зокрема через підвищення довіри внутрішніх та іноземних інвесторів до українських емітентів

внаслідок запровадження цивілізованих європейських правил емісії цінних паперів та розкриття інформації про емітентів;

– забезпечення виконання вимог Угоди про асоціацію в частині імплементації Директив ЄС та Регламентів ЄС.

Таблиця 1

Можливості ринків капіталу та товарних ринків і інструменти їх реалізації

Можливості	Інструменти
Проектне фінансування та реструктуризація	Кредитні ноти, зелені облігації, інфраструктурні облігації
Інвестування	Депозитарні розписки, фондові варанти, депозитні сертифікати банків
Хеджування та торгівля на організованих ринках	Деривативні цінні папери та інструменти: опціонні сертифікати, державні деривативи, кредитний дефолтний своп, контракти на різницю цін
Розвиток товарний ринків	Товарні біржі, прозорі товарні ринки, товарні деривативи
Захист інвесторів та власників облігацій	Збори власників облігацій, адміністратор, ліквідаційний нетінг, стандарти прозорості та розкриття інформації

Джерело: побудовано за матеріалами [3].

Подальший розвиток ринків капіталу та біржового ринку цінних паперів залежить від загальноекономічного стану держави та вмілого поєднання адміністративних і економічних важелів управління. В свою чергу, поступова імплементація національного законодавства України до положень актів ЄС створить у майбутньому ефективний та дієвий вітчизняний фінансовий ринок.

Підсумовуючи викладене, варто зауважити, що стратегічний розвиток ринків капіталу та товарних ринків повинен сформувати фундамент для забезпечення розбудови в Україні стійкої та прозорої фінансової системи в цілому, котра сприятиме подоланню викликів і загроз, які постали перед нашою країною, її довгостроковому економічному зростанню, економічній безпеці, а також уможливить її інтеграцію у світовий простір.

Література

1. Клименко К. В. Напрями реформування ринку капіталу в Україні. Наукові праці НДФ. 2018. №1 (82). С. 108-118.

2. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 05.08.2021 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 07.10.2021).

3. Нове законодавство про ринки капіталу (інфографіка). Астерс. URL: <https://eba.com.ua/nove-zakonodavstvo-pro-rynky-kapitalu-infografika/> (дата звернення: 11.10.2021).